

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 408/2010-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. októbra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť M. T., U., U., zastúpenej advokátom JUDr. J. K., Advokátska kancelária, M., vo veci namietaného porušenia základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Michalovce v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 31/2006 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. T. o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. apríla 2010 doručená sťažnosť M. T., U., U. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Michalovce (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 31/2006.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka vystupuje v označenom trestnom konaní ako obžalovaná. Obžaloba v jej veci bola na okresnom súde podaná 13. apríla 2006.

Okresný súd prvýkrát vo veci rozhodol rozsudkom č. k. 2 T 31/2006-158 z 1. marca 2007, ktorým uznal sťažovateľku za vinnú zo spáchania prečinu porušenia predpisov o štátnych technických opatreniach na označenie tovaru formou spolupáchateľstva. Na základe odvolania sťažovateľky Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) uznesením č. k. 7 To 45/2007-172 z 30. mája 2007 zrušil rozsudok okresného súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Okresný súd rozsudkom č. k. 2 T 31/2006-217 z 15. apríla 2008 sťažovateľku oslobodil spod obžaloby. Proti tomuto rozsudku podal prokurátor odvolanie, na základe ktorého krajský súd uznesením č. k. 7 To 90/2008-232 z 9. októbra 2008 opätovne napadnutý rozsudok zrušil v celom rozsahu a okresnému súdu prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu prerokoval a znovu rozhodol.

Rozsudkom č. k. 2 T 31/2006-270 z 8. júla 2009 okresný súd opätovne oslobodil sťažovateľku spod obžaloby. Oslobodzujúci rozsudok prokurátor napadol odvolaním. Krajský súd uznesením č. k. 7 To 106/2009-284 z 29. októbra 2009 odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu zrušil a vec opätovne vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

Sťažovateľka prostredníctvom svojho obhajcu podala prvýkrát sťažnosť na prieťahy v konaní 27. novembra 2007, pričom táto bola následne vzatá späť ako bezpredmetná podaním z 28. júla 2008.

V poradí druhú sťažnosť na prieťahy v konaní podala sťažovateľka prostredníctvom svojho obhajcu 8. apríla 2010, pričom v tejto namietala hlavne postup sudcu JUDr. M. S., ktorého rozsudky „*Krajský súd v Košiciach už trikrát zrušil a vrátil vec, aby ju znova prejednal a rozhodol...*“. Podľa názoru sťažovateľky opakované zrušenie rozsudkov okresného súdu krajským súdom v tejto súvislosti potvrdzuje „*odbornú nespôsobilosť menovaného sudcu*“. Sťažovateľka tiež kritizovala neúmerne dlhý čas doručovania zrušujúceho uznesenia krajského súdu č. k. 7 To 106/2009-284 z 29. októbra 2009, ktoré bolo okresnému súdu doručené 10. decembra 2009 a obhajcovi sťažovateľky až 7. apríla 2010.

Predseda okresného súdu vybavil sťažnosť sťažovateľky z 8. apríla 2009 prípisom sp. zn. 1 Spr 11/2010 z 13. apríla 2010, v ktorom konštatoval jej dôvodnosť. Zároveň

uviedol, že sa „osobitne zaoberal aj otázkou doručenia uznesenia Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 7 To 106/2009 zo dňa 29.10.2009“, pričom zistil, že dĺžka doby doručovania predmetného uznesenia obhajcovi sťažovateľky „svedčí o prieťahoch v konaní, ktoré zapríčinil konajúci sudca“. V závere sa predseda okresného súdu sťažovateľke ospravedlnil.

Sťažovateľka je toho názoru, že „Z rozhodnutí Krajského súdu Košice je zrejmé, že zákonný sudca nerešpektuje právny názor odvolacieho súdu, čo má za následok ďalšie prieťahy v konaní. Tieto rozhodnutia tiež potvrdzujú jeho odbornú nespôsobilosť...“. Konanie okresného súdu sťažovateľka považuje za „protiústavné a nezákonné“, a preto navrhla vysloviť porušenie základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy i práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu.

Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd o jej sťažnosti takto rozhodol:

„1. Základné právo M. T., trv. bytom U., U. na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Michalovce v konaní vedenom pod sp. zn. 2T/31/2006, porušené bolo.

2. Okresnému súdu Michalovce prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 2T/31/2006 konal bez zbytočných prieťahov.

3. M. T., trv. bytom U., U., priznáva finančné zadosťučinenie v sume 3.000,-EUR (slovom tritisíc eur), ktoré je Okresný súd Michalovce povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Michalovce je povinný uhradiť M. T., trv. bytom U., U. trovy právneho zastúpenia v sume 289,74 EUR, na účet jej právneho zástupcu JUDr. J. K. do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (2 úkony po 115,90 EUR + /l 9% DPH/ 22,02 EUR a 2 režijné paušály po 6,95 EUR).“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti, a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom...

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Ústavný súd pripomína, že v takom konaní, v ktorom sa sťažovateľ domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov i práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote, považuje za účinný prostriedok nápravy postupu všeobecného súdu sťažnosť podľa § 62 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“).

K časti sťažnosti namietajúcej porušenie označených základných práv postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 31/2006 ústavný súd zdôrazňuje stabilne ním judikovaný účel základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, ktorým je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu (III. ÚS 154/06, I. ÚS 76/03). Takto určený účel uvedeného základného práva predovšetkým určuje ústavnému súdu ako jednoznačné kritérium na rozhodnutie o založení jeho právomoci konštatovať porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy zistenie, či posudzované konanie pred štátnym orgánom bolo právoplatne v čase podania sťažnosti ústavnému súdu ukončené. Zároveň však, berúc do úvahy ustanovenie § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde, ide aj o kritérium na posúdenie účinnosti právnych prostriedkov nápravy, ktoré sťažovateľ musí prioritne využiť na to, aby bolo následne možné jeho sťažnosť adresovanú ústavnému súdu vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy hodnotiť ako procesne prípustnú. Inými slovami, pri predbežnom prerokovaní sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je ústavný súd povinný skúmať, či sťažnosť podľa § 62 zákona o súdoch bola sťažovateľom využitá v čase, keď vzhľadom na procesný stav konania pred všeobecným súdom bolo možné vymedzený účel základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy sťažnosťou na postup súdu dosiahnuť.

V predloženej sťažnosti sťažovateľka namietala porušenie svojich označených práv postupom okresného súdu, pričom poukázala na skutočnosť, že v predmetnej veci opakovane podala sťažnosť na postup súdu podľa § 62 zákona o súdoch.

Prvá sťažnosť na prietahy v predmetnom trestnom konaní bola adresovaná predsedovi okresného súdu 27. novembra 2007. V tejto sťažnosti sťažovateľka namietala

absolútnu nečinnosť okresného súdu v období po 26. júni 2006, keď podala odpor proti bližšie neoznačenému trestnému rozkazu. Podľa tvrdenia sťažovateľky okresný súd od tohto dátumu až do momentu podania sťažnosti (27. novembra 2007) nevykonal vo veci žiaden úkon, čo predstavuje nečinnosť súdu v trvaní jedného roka a piatich mesiacov.

Táto sťažnosť bola následne sťažovateľkou vzatá späť ako bezpredmetná, čo vyplýva z obsahu listu predsedu okresného súdu sp. zn. Spr 26/2007 z 29. júla 2008.

Z odôvodnenia a z príloh sťažnosti adresovanej sťažovateľkou ústavnému súdu navyše vyplýva, že okresný súd v namietanom období vo veci meritórne rozhodol, a to rozsudkom č. k. 2 T 31/2006-158 z 1. marca 2007. Tvrdenia sťažovateľky o absolútnej nečinnosti okresného súdu v období od 26. júna 2006 do 27. novembra 2007 teda nezodpovedali skutočnému stavu. Tiež späťvzatie sťažnosti obhajcom sťažovateľky z dôvodu jej bezpredmetnosti poukazuje na skutočnosť, že ani sťažovateľka nepovažovala postup súdu v namietanom období za taký, ktorým by došlo k zásahu do jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. totožného práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. S ohľadom na uvedené skutočnosti nie je možné v tomto prípade konštatovať, že by sťažovateľka účinný prostriedok nápravy podľa § 62 zákona o súdoch uplatnila účelne, a teda spôsobom, ktorý by mohol viesť k eliminácii tvrdenej zásahu do jej ústavou a dohovorom zaručených práv.

Druhá sťažnosť bola sťažovateľkou doručená predsedovi okresného súdu 8. apríla 2010, pričom tento o spôsobe jej vybavenia sťažovateľku informoval listom sp. zn. 1Spr 11/2010 z 13. apríla 2010. Predseda okresného súdu vo svojom liste konštatoval dôvodnosť sťažnosti sťažovateľky a za vzniknuté zbytočné prietahy v konaní sa jej ospravedlnil, pričom však žiadnym spôsobom nekonkretizoval konkrétne opatrenia, ktoré má v úmysle prijať na účely odstránenia zistených zbytočných prietáhov, resp. sa k ich prijatiu nezaviazal ani vo všeobecnej rovine.

Sťažovateľka sa 21. apríla 2010 obrátila so sťažnosťou na ústavný súd.

Ústavný súd podanie sťažnosti na postup súdu necelé dva týždne pred podaním sťažnosti ústavnému súdu považuje iba za formálny úkon, ktorému nemožno pripísať účinky, ktoré by inak taká sťažnosť mohla mať. Predseda okresného súdu totiž v takomto

prípade nemal k dispozícii primeranú (rozumnú) lehotu na prijatie opatrení proti zbytočným priet'ahom vo veci samej. Takýto záver ústavný súd stabilne vedie k odmietnutiu s'ťažnosti ako neprípustnej (m. m. IV. ÚS 278/04, IV. ÚS 306/04, IV. ÚS 74/05).

Závery ústavného súdu o predčasnosti predmetnej s'ťažnosti potvrdzuje aj ďalší priebeh napadnutého konania po jej doručení ústavnému súdu. Podľa zistenia ústavného súdu po vrátení súdneho spisu z krajského súdu (ktorý rozhodoval o námietke zaujatosti sudcu) 24. mája 2010 bola 25. mája 2010 vec pridelená okresným súdom novému sudcovi, ktorý určil termín hlavného pojednávania na 16. august 2010 (odročené na žiadosť obhajcu s'ťažovateľky), ďalej na termín 27. september 2010 a 29. október 2010, čo znamená, že s'ťažnosť s'ťažovateľky adresovaná predsedovi okresného súdu splnila účel a okresný súd v súčasnosti koná vo veci plynulo a bez priet'ahov.

Za týchto okolností ústavný súd odmietol s'ťažnosť podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde pre jej neprípustnosť.

Z dôvodu odmietnutia s'ťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími uplatnenými nárokmi s'ťažovateľky už nezaoberal.

V závere ústavný súd poznamenáva, že toto jeho rozhodnutie neznamená, že by sa s'ťažovateľka nemohla v budúcnosti v prípade výskytu priet'ahov v napadnutom súdnom konaní na okresnom súde domáhať opätovne ochrany svojich práv s'ťažnosťou podanou ústavnému súdu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. októbra 2010